

SARA ZARR

KAIP IŠSAUGOTI
GYVENIMĄ

Geriausia metų knyga jaunimui
Publishers Weekly ir School Library Journal

Alma littera

Nuo: MMK333

Kam: širdis_namaiDen

Tema: Ats.: (DaugiauMeilės) kalėdinis noras

Data: Sausio 1, 03:09:47 AM UTC-6

Rašau atsakymą į jūsų laišką (DaugiauMeilės), paskelbtą šv. Kalėdų dieną.

Manau, turėsiu, ko jums reikia.

Tai bus įmanoma kovo 1 dieną. Arba apytiksliai kovo 1-ąją.

Šiuo metu gyvenu Omahoje, bet nebenoriu čia būti. Taigi, jei sumokėsite man už kelionę, atvešiu jums į Denverį. Jei tikrai jame gyvenate. Neįsižeiskite, kad abejoju, bet šioje svetainėje dauguma žmonių meluoja. Žinau, sakoma, nesiųsk pinigų, bilietų, nedaryk to ar ano. Tačiau taisyklės galioja ne visada; juk nežinai, kas privertė kitą asmenį atsirasti čia. Perskaičiusi jūsų laišką pamaniau, kad mane suprasite.

Jokių teisininkų. Jokių tarpininkų. Todėl ir esu šioje svetainėje. Jei įsikiš vieni ar kiti, tiesiog dingsiu iš čia su savo pasiūlymu. Tikiuosi, tai neskamba kaip grasinimas. Bet taip jau yra.

Norėčiau atvykti šiek tiek anksčiau, truputį apsiprasti. Taip geriau pažintume viena kitą. Pinigų man nereikia. Prašau tik padengti išlaidas. Ilgiau čia pasilikti man darosi vis sunkiau.

Šis pasiūlymas galioja nuo šiandien vieną savaitę. Paskui priimsiu kitus sprendimus. Atsiprašau, kad skubinu, bet turėtumėte mane suprasti – bandau daryti tai, kas geriausia. Pridedu savo nuotrauką, kurioje galite matyti, kad esu baltoji, atrodau sveika ir nebaisi.

Kai kurie faktai, kuriuos paminėjote savo laiške, daugumai žmonių, pakliuvusių į tokią situaciją kaip mano, nepatiktų. O man jie nekliudo, nes, atrodo, suprantu jus.

Jeį priimsite mane, aš priimsiu jus.

Prašau atsakyti kuo greičiau.

Mendė

Džilė

Tėtis norėtų, kad čia būčiau.

Daugiau nėra kuo pagrįsti mano buvimo. Kartais atrodo, kad egzistuoju (lankau mokyklą, grįžtu namo, tiesiog esu šiame gyvenime) tik tam, kad įrodyčiau, jog jis neklydo pasitikėdamas manimi ir mylėdamas mane. Kad aš tokia, kokia buvau visada. Esu. Kad žinau, kaip elgtis, ir kad galiausiai visada taip elgsiuos, net jei bus nelengva.

Šiuo požiūriu mudu vienodi. Esame. Buvome. Jis buvo, aš tebe-su. Kai jis buvo su manim, žinojau, kas aš. Jei pamiršdavau, jis man primindavo. Teoriškai ir dabar turėčiau būti tokia, kokia buvau tada. Jis mirė, aš ne. Jo jau dešimt mėnesių nėra, bet stengiuosi išlikti tokia pati.

Bet turiu prisipažinti: tai nepaprastai, beprotiškai, nepakeliamai sunku.

Sunku bendrauti su žmonėmis, kurie tik stengiasi būti geri ir malonūs. Sunku nejausti neapykantos draugams, kurie vis dar turi tėčius. Sunku šypsotis ir sakyti ačiū atsitiktinai sutiktiems nepažįstamiesiems, kurie nežino nieko geresnio negu apsimetinėti, kad pasaulis nuostabus.

Bet užvis sunkiausia – mylėti mamą, kai nėra tėčio, parodančio, kaip tai daryti. Mylėti – gal ne visai tinkamas žodis. Savaime suprantama, mamą aš myliu. Būti supratingai, jautriai, švelniai, draugiškai – tai ir yra rodyti meilę (kitaip ji būtų tik žodis, tiesa?) – štai iššūkis.

Ypač – būti supratingai. Sunku suprasti mamą, kai ji priima tokius nesuvokiamus sprendimus kaip šis – atsibelsti čia, į trau-

kinių stotį, pirmadienį septintą valandą ryto. Užuoat šventusios Prezidentų dieną (o tai reiškia, kad būtume galėjusios ilgiau pamiegoti), mes laukiame asmens – uždelsto veikimo bombos, galinčios sugriauti mūsų gyvenimą. Visiškai sugriauti. Tokia mano nuomonė, ir neketinu jos slėpti. Mama žino, kaip jaučiuosi, bet jai ne itin rūpi.

Ji tai daro iš sielvarto. Bet kuris, įsigilinęs į situaciją, suprastų, kas ir kodėl, tačiau mama viską neigia, esą viskas ne taip. Galiausiai nustojau su ja ginčytis; mano argumentai tik skatino jos užsispyrimą. Nesakau, kad ir pati nesu užsispyrusi ar kad man puikiai sekasi gedėti. Bet aš bent jau stengiuosi nebekrėsti kvailysčių ir neskaudinti pati savęs.

O tai? Tai paveiks trijų žmonių gyvenimą. Greitai – keturių.

– Saulė, – sako mama ir pasistiebusi bando pažvelgti pro aukštus siaurus stoties langų stiklus.

Pro juos matyti švintantis žiemos dangus. Atvykusios čia, sužinojome, kad saugos sumetimais draudžiama laukti perone, ir ta žinia sudrebino romantišką mamos viziją, kaip viskas vyks. Tuo pasirūpino išpėjamoji oranžinė spalva.

Žinau, neturėčiau jai sakyti, – žinau kaip ir tai, kad Žemė apvali, o burokėliai šlykštūs, – bet vis dėlto ištariu:

– Dar nevēlu apsigalvoti.

Mama vis dar žiūri pro langą, o jos rankinė nuslysta nuo peties ir sustoja ties alkūne.

– Ačiū, Džile. Tu neįtikėtina rūpestinga.

Jei būčiau jautresnė, paaštrėjęs jos balso tonas priverstų mane užsičiaupti. Kur tau.

– Įstatymiškai nesi įsipareigojusi. Nepasirašei jokių dokumentų.

– Žinau.

– Galėtum apnakvindinti ją viešbutyje, paskui sumokėti už jos grįžimą namo rytoj. Atsiprašytum, prisipažintum suklydusi; neva atsipeikėjai tik kai ją pamatei.

Mama užsikelia rankinę ant peties ir eina arčiau prie durų su užrašu: Į TRAUKINIUS. Priėjusi ji perbraukia sau per kairį žandą, ant kurio žinau esant mažą apgamėlį. Jis beveik nepastebimas, nes yra tokios pat spalvos kaip jos veido oda, tik šiek tiek iškilęs, todėl jį galima apčiuopti. Kai mama nervinasi, jaudinasi, pyksta arba įtemptai galvoja, pirštais nevalingai brauko per tą apgamėlį.

Bandydama sušilti, įkišu rankas į striukės kišenes ir sugriebiu savo telefoną. Netikrink, įsakau sau, nieieškok Dilano žinučių, nebūsi nė vienos.

Pažvelgiu į mamą, ji atrodo tokia vieniša. Už jos nėra tėčio, kuris mėgdavo stovėti uždėjęs rankas jai ant pečių. Aš galėčiau tai padaryti. Argi tai sunku? Einu artyn. Nedrąsiai kilsteliu ranką. Mama atsisuka į mane ir sako:

– Džile, tu sesuo.

Nuleidžiu ranką.

Sesuo. Dar sunku tai suvokti. Žinoma, vaikystėje labai norėjau turėti broliuką ar sesutę, bet, kai tau septyniolika, tai visai kas kita.

Mama žvilgteli į langą ir papurena trumpai kirptus plaukus. Tai jos naujasis įvaizdis, prie kurio vis dar negaliu priprasti.

– Gal nueitum paklausti, ar traukinys nevéluoja?

Išeinu palikdama ją su apgamėliu ir mintimis.

Stoties salė su aukštomis lubomis ir senomis marmurinėmis grindimis aidi nuo pokalbių nuotrupų, tempiamų lagaminų ratukų bildėjimo ir vaikų, lakstančių ant medinių suolų aukštais atlošais, kojų trepsėjimo.

– Ne, Džeidanai, ne, viduje mes nebėgiojame, – girdisi moters balsas.

Trep, trep, trep.

– Ar girdėjai, ką pasakiau? Džeidanai, gal nori pertraukėlės?

Tyla.

Trep, trep, trep, trep.

Matau šokinėjantį berniuko viršugalvį, o jo mama skaičiuoja iki trijų.

– Vienas... du...

Trep.

– Trys.

Trep, trep.

– Gerai, pats prisiprašei.

Pasigirsta Džeidano verksmas.

Štai kas laukia ir mūsų.

Kad ir kaip mama bando paaiškinti, niekaip nesuvokiu, kodėl ji panoro visa tai išgyventi vėl. Kai prieš šešias savaites troškindama tuną ji pareiškė, kad buvo nuėjusi pasidomėti dėl įvaikinimo, prunkštelėjau.

Ji susiraukė, pamosavo šluoste ir pasakė:

– Nejuokinga, Džile.

– Tai tik mintis, tiesa? Tokia, nuo kurios galėčiau tave atkalbėti?

– Ne, – atšovė ji ir palietė sau kairįjį žandą.

Jei gerai nepažinočiau mamos, nebūčiau patikėjusi. Bet tai buvo pasakyta visiškai tvirtai, nepaliekant abejonių, kad ji taip ir padarys. Ji ne iš tų žmonių, kurie atsiklausia leidimo prieš imdamiesi ko nors svarbaus. Tai varydavo tėtį iš proto. Pavyzdžiui, ji neįspėjusi išmainė savo puikų gerą automobilį į naujutėlaitį kitą arba užsimačiusi užsisakė negražinamą poilsinį kelialapį. O kartą nusprendė perdažyti kiekvieną mūsų namo kambarį skirtinga spalva ir savo planą pradėjo vykdyti šeštadienį, kai mudu su tėčiu buvome savignyso kursuose, į kuriuos jis mane veždavo. Grįžę namo, baltą svetainę radome išdažytą žydra Alpių ežero spalva. Staigmena! Man buvo vis tiek, o tėtis labai supyko.

Bet tai, ką ji sugalvojo dabar, mane sujauđino ir, suprasdama, kad tai rimta, pasakiau:

– Juk tai nesąmonė.

– Karas yra nesąmonė. Iki šiol nėra vaistų nuo AIDS, irgi nesąmonė. O šitai – ne nesąmonė.

– Mama, juk tu sena!

– Dėkoju, mieloji, bet penkiasdešimt su trupučiu – dar ne senatvė.

– Kai vaikui bus tiek, kiek dabar man, tau sukaks...

– Septyniasdešimt, Džile, skaičiuoti moku.

– Septyniasdešimtmečiai jau seni!

Viskas buvo įprasta: senas medinis stalas prieš mane, geležinis puodas virš viryklės, pašto ženklų pilna cigarų dėžutė ant spintelės šalia telefono. Mūsų tyli gatvė už lango. Tačiau pokalbis – neįprastas. Mama atrodė tokia nuostabiai rami, kad aš, norėdama įsitikinti, jog mudvi gyvename toje pačioje tikrovėje, perklausiau:

– Tu tikrai kalbi apie kūdikio įvaikinimą?

– Taip, – patvirtino ji.

– Ką tik gimusio kūdikėlio?

– Taip, Džile.

Kol šitaip kalbėjomės, man darėsi pikta, nors negalėjau paaiškinti kodėl.

– Džile, neprašau tavęs ką nors daryti. Baigusi mokyklą, mane paliksi. Juk žinai, su tėčiu ne vienus metus kalbėjomės apie kažką panašaus.

Taip. Prieš kelerius metus jie iš tikrųjų buvo savanoriais vaikų globos namuose.

– Tai visai kas kita.

Norėjau pasakyti, kad atrodo, jog, žuvus tėčiui, mama ne tiek įgyvendina jų planus, kiek ieško, kuo jį pakeisti. Kūdikiu. Todėl tai yra labai blogas sumanymas – dėl daugybės priežasčių. Bet nepasakiau. Kartais net aš suprantu, kad geriau patylėti.

Kai pakilau nuo stalo ir nešiau lėkštes į kriauklę, pajutau, kaip man iš gilumos nori išsiveržti kai kas stipresnio už pyktį. Pyktis man ne naujiena. Žinau, kaip jį atpažinti. Tada visas kunkuliuoji,

jautiesi pranašesnis ir galvoji, kad esi teisus, o visi kiti klysta. Bet dabar jaučiau, kad tuoj pravrėksiu. Tas besiveržiantis jausmas, kurio kaip įmanydama vengiau, nes nemokėjau suvaldyti, buvo skriauda. Man skaudu, kad mama nusprendė žengti tokį svarbų, gyvenimą keičiantį žingsnį nepasitarusi su manimi.

Ji nei kvailė, nei savanaudė. Kad ir kokie būna jos sumanymai, jie kyla iš geros širdies. Vienais metais, pasipiktinusi vartotojiška visuomene, ji boikotavo Kalėdas. Puikus sumanymas iš kilnių pasakatų, tačiau kartu – nemenkas praradimas, nes nebuvo nei eglutės, nei dovanų, nei kalėdinių kojinių. O kartą mama nusprendė, kad visą mėnesį maitinsimės tik kartą per parą, – sutaupytus pinigų siųsime į Sudaną, kur žmonės gauna pavalgyti tik sykį per dieną visą gyvenimą. Nuolatinis alkis ruošti namų darbus man tada nepadėjo, o tėtis, neabejoju, papietaudavo darbe, bet... negalėjome nemylėti tos jautrios širdies.

Žinau, kad ir šį sprendimą ji priėmė klausydama širdies balso. Dar vienas šeimos narys? Tai ne pokštas. Tai didelis gyvenimo pokytis. Ilgam. Praradus artimąjį, neįmanoma kompensuoti netekties tiesiog pakeičiant jį kuo nors kitu. Praėjus mėnesiui po tėčio mirties ne vienas žmogus patarė mums įsigyti šunį. Šunį!

Kodėl tai ne tas pat?

Plaudama lėkštes, podraug su pykčiu išliejau nuoskaudą:

– Mam, negaliu patikėti, kad tu rimtai. Tai nesuvokiama!

Paniurusi ir nusiminusi, ji atsistojo ir laikydama rankose troškimo puodą priėjo prie manęs. Sudėjo maisto likučius į plastikinę dėžutę. Užspaudė ją dangteliu. Įstatė dėžutę į šaldytuvą. Padavė man išplauti puodą ir tada pasakė:

– Noriu padovanoti namus kam nors, kas jų neturi. Kodėl tau tai nesuvokiama? Jei tokie dalykai atrodo nesuprantami, vadinasi, šiame pasaulyje kažkas negerai.

Ką į tai galėjau atsakyti?

Ji užkaitė arbatinuką. Žiūrėjau į judantį vidutinio amžiaus moters kūną. Jai iki pusės nugaros krito sidabraspalviai plaukai, – tėtis neleido jų dažyti; beveik regėjau, kaip jis po vakarienės pasilenkdamas jos pabučiuoti juos paglosto, o tada nurenka puodelius ir lėkšteles – indų rinkinį, judviejų atsivežtą iš kelionės po Braziliją dešimtujų vestuvių metinių proga.

– Mama... – pradėjau ir nutilau, dvejodama, ką sakyti.

Žinau, kaip ji ilgisi tėčio. Aš taip pat jo ilgiusi. Ir žinau, kad abi jo ilgimės skirtingai, o tai viską dar apsunkina. Ar negalėtume būti tik mudvi ir gedėti jo kartu, nors ir kiekviena savaip? Ar negalėtų ji palaukti, kol baigsiu mokslus? Pagyvenkime tik dviese, pažiūrėkime, kaip mudviem eisis be tėčio.

– Mam, – vėl ištariau, bet ji tikriausiai pamanė, kad ketinu plūstis, ir pareiškė:

– Ne, Džile, aš jau nusprendžiau. Taip bus geriausia. Mirtis, o dabar – gyvenimas.

Kitą dieną mama nusikirpo savo gražiuosius plaukus.

Mendė

Traukinys visada leidžia tuos pačius signalus: du ilgi, vienas trumpas, vienas ilgas. Liūdnas garsas.

Jis tinka, nes beveik visi, išskyrus mane, snaudžia; liūdna būdrauti vienai.

Šalia vyriškis miega jau kelias valandas, taigi turėjau laiko stebėti jį prietemoje iš arti. Jis gražus, tamsių, jau žilstelėjusių plaukų, su trumpai nuskustomis žandenomis. Pagal odos spalvą galėtų būti ispanas arba indėnas kaip Kristoferis, o gal indas. Jam apie trisdešimt ar keturiasdešimt ir jis nė nenutuokia, kad nejučiomis du kartus savo koja prisilietė prie manosios. Omahoje, kai įlipau, jis čia jau sėdėjo, ir, kaiėjau tarpueiliu, pakėlė akis ir nusišypsojo. Tada aš sustojau, o jis man leido atsisėsti prie lango.

Vestuvinio žiedo ant jo kairės rankos piršto nėra.

Nemiega ir dar kai kas – kitoje pusėje prieš mus sėdinti moteris nesiliauja verkusi. Iš pradžių ji šnarpščiojo, paskui ėmė kūkčioti, galiausiai nuleido galvą ir užsidengė akis skara. Svarsčiau, kas ją kankina. Pyktis, skausmas, išdavystė ar neviltis. Dėl šių priežasčių ir aš galėčiau verkti, bet ne viešai. Mama sako, kad truputis liūdesio nekenkia ir kartais tai padeda žmonėms tave pastebėti. Bet raudoti, pasak mamos, nedera. Ašaros žmones gašdina. Jie pasijunta bejėgiai; niekad neveršk žmogaus pasijusti bejėgiu.

Ji galėjo ir nemokyti manęs neverkti viešoje vietoje. Aš to nedarau nuo vaikystės. Neašaroju net kai niekas nemato.

Tačiau atvykus į Omahos traukinių stotį nedaug trūko. Taksi atvažiavo manęs po pietų, buvau susiruošusi išeiti, kol mama ar Kentas nebus grįžę iš darbo. Mintyse tariau jiems sudie ir laukiau, kol susigraudinsiu, bet nieko nepajutau. Tai ne tas atvejis, kai norisi verkti.

Kelionė per upę iš Kaunsil Blafso į Omahos centrą neilga. Vairuotojas atvežė mane į stotį, padėjo iškelti krepšius, aš jam sumokėjau ir daviau du dolerius arbatpinigių, jis nieko nepasakė ir nuvažiavo, ir tik tada priėjusi prie stoties durų pamačiau, kad jos užrakintos. Atsidarys tik pusę dešimtos vakare. Ketinau stotyje laukti pusės vienuoliktos traukinio, o dabar buvo tik po keturių. Gal reikėjo pašaukti ir pamojuoti rankomis vairuotojui, kad sugrįžtų, bet dažniausiai gyvenime aš nespriešinu aplinkybėms. Elgiuosi, lyg taip ir turėjo būti, ar bent pasistengiu, kad žmonėms taip atrodytų. Kartais geriau, kai jie galvoja, kad esi kvaištelėjusi ar išsiblaškiusi.

Pradėjo snyguriuoti ant jau apsnigtos žemės. Mano krepšiai buvo dideli. Neturėjau mobiliojo telefono paskambinti ir išsikviesti kitą taksį automobilį. Kodėl vairuotojas negalėjo palaukti ir įsitikinti, kad įėjau į stotį? Ar jis matė, kad durys užrakintos? Jei atvežčiau besilaukiančią merginą iš Kaunsil Blafso į traukinių stotį, tikrai pažiūrėčiau. Įsitikinčiau, kad jai viskas gerai. Taip man atrodo. Štai nuo ko norėjosi verkti. Ne tik dėl to, kad nepažįstamas taksi vairuotojas paliko mane sniege. Pasijutau tokia vieniša. Niekam nerūpi, ar liksiu, ar eisiu, ar mirtinai sušalsiu stoties aikštelėje, ar išvis išnyksiu. Seniai tai žinau, bet stengiausi negalvoti, o ir mama sakydavo, kad nebūčiau kaip tas girgždantis ratas, kurį galima patepti, bet galima ir išmesti.

Matydama, kaip tolsta taksi automobilis, jaučiausi įskaudinta, nors jau ir taip skaudėjo.

Vis dėlto nepravirkau. Užuot tai dariusi, nusitempiaiu per sniegą savo didįjį krepšį, mažesnįjį užsimetusi ant peties; užlipau į kalną, nuėjau iki kampo ir patraukiau į užkandinę „Joe Banana’s“. Čia nepaprastai lėtai valgiau picą, kad nereikėtų niekur eiti. Keli lankytojai į mane žvilgčiojo. Paskui atsistojau ir išėjau. Penkiolika po devynių prietemoje nusitempiaiu krepšius nuo kalno ir laukiau, kol stotis bus atidaryta.

Nežinau, kokią tikėjauosi ją išvysti. Tačiau tikrai ne tokią, kokia ji buvo: maža, šalta ir nemaloni kaip ligoninės priimamasis ar mokyklos klasė. Paskui į stotį pradėjo rinktis žmonės: keli senukai, grupė mano amžiaus

vaikinių, dėvinčių vienodas sportines striukes; turbūt jie žaidžia vienoje komandoje. Vienas iš jų, aukštas, plačiaveidis kaip Kentas, spoksojo į mane, o paskui pradėjo spaudyti savo telefono mygtukus. Šalia jo kitas vaikinys taip pat ėmė maigyti savo telefoną. Žinojau, kad jie siuntinėja vienas kitam žinutes apie mane. Ne vieną mėnesį taip atrodydama vaikščiojau po mokyklą, taigi buvau pripratusi. Bet vis dėlto.

Užsimerkia, kad nematyčiau, kaip jie į mane žiūri.

Maniau, kad traukinyje užsnūsiu. Tačiau, praleidusi jame kelias valandas, miegoti negaliu ir nenoriu. Pirmą kartą važiuoju traukiniu, pirmą kartą esu daugiau nei už šimto mylių nuo Kaunsil Blafso ir neketinu nieko praleisti. Apsnigti bėgiai šviečia tamsoje, o traukinio vagone prietema, taigi galiu gerai įžiūrėti spygliuotus medžius, pro šalį lekiančius ūkininkų namus ir tuščius laukus. Bandau įsivaizduoti, kaip atrodo Denveris. Jame yra kalnų, didelis stadionas, be to, kaip ir Omahaje, per miestą teka upė. Tai visos mano žinios. Nors ir nesu nervinga, kai pradedu galvoti apie atvykimą į Denverį, pasidaro negera. O kas, jei ten viskas bus taip pat? Pasak mamos, gali nuvesti arklį prie vandens, bet... sakinio pabaigą pamiršau, nes ir mama niekada jo nebaigia.

Turiu prisiminti, ką pasakojau Robinai, kad iš jaudulio visko nesugadinčiau, kai susitiksime. Pavyzdžiui, kad esu nėščia trisdešimt septintą savaitę, nors tai netiesa. Ne visai tiesa. Panašu į tiesą. Visa kita yra veikiausiai norai nei faktai, be to, vieno dalyko aš pati nežinau.

Šalia sėdintis vyras sukruta.

– Ar jūs ką sakėte? – sumurma.

– Ne.

Turbūt ne. Bet kartais žodžiai ima ir išsprūsta.

– Oi, turbūt susapnavau, – sako jis ir atsisėda tiesiau.

Aš nusišypsau ir paliečiu savo pilvą; jau patyriau, kad dažniausiai tai nuramina žmones. Jiems patinka matyti sveiką besilaukiančią moterį, o jei ji dar ir graži...

Nudžiugusi, kad yra su kuo pasikalbėti, o ypač – su juo, klausiu, kur jis keliauja. Traukinys vyksta nuo Čikagos iki Kalifornijos pakrantės.

– Į Solt Leiką, – atsako susiglostydamas miegant pasišiaušusius plaukus. – Mano sesuo išteka. Lėktuvais neskraidau.

– Ir aš ne, – sakau, turėdama omenyje, kad niekada nesu buvusi lėktuve. – Išlipsiu Denveryje. Po dviejų stočių.

Kalbamės tyliai, kad netrukdytume kitiems keleiviams.

Jis pasiteiraus: „Darbo reikalais ar į svečius?“ Atsakysiu, kad nei viena, nei antra, ir dar kartą paglostysiu savo pilvą. Tada jis pasidomės: „Kur tėtis?“ Aš nusisukiu. Tada pasakysiu, kad tėtis kariauja Afganistane. Pastebėjau, kad toks atsakymas geriausias. Žmonės pradeda mane pačią laikyti didvyre.

Tačiau jis nekamantinėja. Tik pasimuisto sėdynėje ir atsiverčia žurnalą.

Tada aš klausiu:

– Ar jūs vedęs?

Šiuo klausimu pokalbis gali pasibaigti, bet tik jį ištarusi suvokiu, kad galėjau sugalvoti ir kitokį. Mama sako, kad nemoku bendrauti. Esą verčiau žmones pasijusti nepatogiai. Norėčiau jai atrėžti: „Gerai, taip kalbėdama tu mane privertei pasijusti nepatogiai, taigi galbūt iš tavęs to ir išmokau!“ Sugalvoju, kaip atsikirsti, tik po kelių dienų; iš karto geriau nė nebandyti.

Nejauki pauzė; esu prie tokių įpratusi.

– Taip, – pagaliau atsako vyriškis.

– Jūs nemūvite žiedo.

– Ne, nemūviu ir nemūvėjau, – sako, pakrutindamas plaštakas. – Mano žmona taip pat.

– Kodėl? – Jei būčiau ištekėjusi už tokio kaip jis, tikrai nešiočiau ant piršto žiedą.

– Taip sau. – Gūžtelėjęs pečiais, jis toliau varto žurnalą. Reklamos puslapyje įdėtas odekolono mėginėlis, nuo jo padvelkia aštrus, pikantiškas kvapas. – Gal man pasikvepinti šituo. Iki dušo dar aštuoniolika valandų.

– Man patinka, kai vyrai kvepia natūraliai. – Jis dedasi neišgirdęs, ir man dingteli, jog ir šie žodžiai turėjo likti mano galvoje ir neišsprūsti iš burnos. Tada klausiu: – Kuo jūs vardu? Aš – Mendė Medison. – Iš tikrųjų

Medison yra mano antras vardas, bet man patinka, kad jis skamba kaip pavardė; iš tikrųjų mano pavardė Kalinovski.

– Aleksas.

– Aleksas, o toliau?

– Atsiprašau, – jis kilsteli žurnalą, – norėčiau...

– Neprivalote atsakyti. Tik norėjau sužinoti, ar jūs kilęs iš indėnų, pavyzdžiui, Nebraskoje yra komančų, arapahų, paunių...

– Ne. Esu paprastas meksikiečių kilmės amerikietis. Trečios kartos.

Nesuprantu, kodėl jis nenori pasakyti savo pavardės. O aš prisipažįstu:

– Iš tikrųjų mano pavardė Kalinovski. Lenkiška. Nežinau, kelintos kartos. – Kadangi jis nieko nesako, priduriu: – Dabar pabandyčiau nusrūsti. Skaitykite savo straipsnį.

Užsimerkiu ir įsivaizduoju, kad jis į mane žiūri, žavisi manimi, galvoja, kokia miela atrodau miegodama. Mama sako, kad vyrai mėgsta stebėti miegančias moteris. Jos atrodo tokios pažeidžiamos, kad vyrams kyla noras jomis rūpintis.

✱

Kai pabundu, Aleksas prieš save turi padėkliuką su dviem plastikiniais puodeliais. Iš jų kyla garai.

– Paėmiau tau arbatos. Žolelių, – sako jis.

Niekas niekada nėra man ko nors atnešęs neprašomas. Paimu puodelį.

– Dėkoju.

– Nežinau, ar girdėjai traukinio palydovo pranešimą, atsilikame nuo tvarkaraščio. Į Denverį atvyksime valanda vėliau. – Jis padėjęs savo žurnalą į šalį, kiti keleiviai jau atsibudę, ražosi, gurkšnoja kavą ar arbatą. Atrodo, traukinys vos juda. – Jei nori kam nors pranešti, kad vėluosime, galiu paskolinti savo telefoną, – pasiūlo.

– Mane pasitiks draugai.

– O, puiku, – jis tebesėdi savo vietoje, bet visas pasisuka į mane ir palinksta arčiau, – beje, mano pavardė Penja. Ir aš... – jis sukikena. Apie jo akis susimeta raukšlėlės, iš burnos padvelkia arbatos kvapas, mato si atželiantis smakras. – Tai kvaila. Iš tikrųjų aš nevedęs. Tik pamelavau, manydamas, kad mane atakuoji, o tai keista, nes... Paskui pamaniau, kad kabinti nepažįstamąjį šiuo metu tau turbūt mažiausiai rūpi. Be to, esi dvigubai jaunesnė negu aš ir greičiausiai turi vaikiną, jeigu jau, – jis mosteli ranka rodydamas į mano pilvą, – šitai.

Šitai vartosi manyje, tiesia galūnę. Paliečiu tą vietą ir galvoju, ar jis jaučia mano delną.

– Man devyniolika, – sakau, nors iš tikrųjų tiek dar nesuėjęs.

– Na štai. Lygiai pusė. Man trisdešimt aštuoneri. – Jis gurkšteli arbatos iš savo puodelio. – Kada tapsi mama?

Šypsausi. Niekada, bet atsakau:

– Manau, po mėnesio.

Aleksas pasikaso neskustą smakrą ir taria:

– Dauguma moterų tai žino minutės tikslumu.

– Aš kitokia. – Sukti galvą dėl tikslios datos yra neprotinga. Niekas nematuoja gyvenimo savaitėmis ir dienomis. Matuojame metais ar įvykiais, kurie mums nutinka, o man šie metai išbraukti iš gyvenimo.

– Na, linkiu tau visokeriopos sėkmės. Būti jaunais tėveliais yra nuostabu. Man jau per vėlu, bet mano brolis susilaukė vaikų būdamas dvidešimties su trupučiu, dabar jie visi tarsi bičiuliai – klausosi tos pačios muzikos ir visa kita.

Man patinka jo balsas. Jis kalba taip užsidegęs.

– Jums tikrai dar ne per vėlu, – patikinu.

– Gal ir ne. Tik reikia rasti tinkamą merginą.

– Nemanau, kad tarp devyniolikos ir trisdešimt aštuonerių yra labai didelis skirtumas. Mano senelis buvo dvidešimt aštuoneriais metais vyresnis už močiutę. – Įsivaizduoju mudu su Aleksu Solt Leik Sityje, jo sesers vestuvėse, jis visiems pasakoja, kad esu jo mergina ir kad susipažinome traukinyje. Taip fantazuodama neišduodu Kristoferio, nes jis veikiau sva-

jonė, o man reikia galvoti apie tikrovę ir artimiausią ateitį. Alekso sesers vestuvės turėtų būti spalvingos ir linksmos, su šokiais, romantiškoje vietoje. – Ar ten bus meksikietišku vestuvinių pyragėlių?

– Ko?

– Pyragėlių, apibarstytų cukraus pudra? Vienas iš mano mamos draugų kartą tokių iškepė. Labai gardūs. – Matau, kad jis sutrikęs. – Jūsų sesers vestuvėse?

– Oi, nežinau. – Jis vėl išsitraukia žurnalą ir nususuka.

– Maniau, jeigu jie taip vadinami, meksikiečių vestuvėse būtinai patiekiami.

– Tai labiau mormonų vestuvės, – sako jis.

– Aišku... – Žiūriu pro langą. Pasirodė blyški žiemos saulė, kur pažvelgsi, pilkas rytmetis. Kai pravažiuojame tamsius medžius, lange matau savo atspindį. Net ir po nakties, praleistos traukinyje, vis dar esu graži. Už savęs matau Alekso atvaizdą. Įsivaizduoju, kad mūsų atspindžiai linksta vienas prie kito, jis šypsosi man, taigi vėl matau raukšleles aplink jo akis. Neatsukdama nuo lango, sakau: – Visai nemanau, kad devyniolika metų yra labai didelis skirtumas.

Jis lėtai varto žurnalo puslapius.